

COMMEMORACIÓ 300 ANYS DE LA GUERRA DE SUCCESSION

Dénia (Alacant), 11 de febrer de 2006

És un honor ser avui aquí, com a president del Parlament de Catalunya, per a compartir amb tots vostès aquest acte inaugural de la commemoració dels 300 anys de la Guerra de Successió. Aquest és un acte d'homenatge a les ciutats que van ser represaliades, que van patir el setge de les tropes borbòniques durant mesos. Vol ser, en definitiva, un acte de reconeixement a les persones que defensaven els valors i els drets d'un poble que, finalment, van ser esclafats.

És oportú, doncs, abans de continuar les meves paraules, fer un agraïment públic a l'entitat Acció Cultural del País Valencià per la seva tasca diària. La ferma voluntat de treballar en favor de la nostra identitat per mitjà de la promoció de la llengua i la cultura catalanes són fonamentals per no oblidar què som i per mantenir viva la memòria de les nostres arrels.

Però també vull reconèixer el treball de dues altres entitats, Òmnium Cultural i Obra Cultural Balear. Sense la seva dedicació tampoc no seríem on som. Gràcies, també, a l'Ajuntament de Dénia per l'acolliment i la implicació en aquesta celebració.

Al llarg de la història, tots els territoris del nostre país han viscut moments molt durs, molt difícils, de persecució, de derrota, de repressió física i també cultural, però cada cop ens n'hem refet. Ho va fer Felip V, que va exercir ferotgement, implacablement, el terror contra la població catalana, d'una manera insistent, planificada i com a tàctica d'aniquilació de la identitat.

Ho va fer, dos segles després, el general Franco, que va recórrer a la mateixa brutalitat, a l'ofegament i l'eliminació de la llibertat individual i, pràcticament, de la llibertat de pensament, per sotmetre el poble català. Amb crueltat, van prendre al poble català la seva autonomia com a poble, però també la nostra llibertat com a persones, com a individus.

Tenir identitat nacional no hauria de ser per si mateix ni bo ni dolent; hauria de ser una cosa normal, tot i que algunes veus ho qualifiquen de molt negatiu –darrerament hi insisteixen, arriben a qualificar la nostra identitat com una amenaça–, i em fa l'efecte que això també és remarcable. Pretendre que algú deixi de tenir identitat nacional és com pretendre que deixi d'existir perquè no doni més problemes.

És absolutament indispensable a hores d'ara exigir respecte a les diverses identitats nacionals. A allò que un sent. Com també és indispensable poder aspirar, sense haver de ser censurats, a un estatus de normalitat política i nacional.

Penso que, mirant el passat, podem dir que som un poble que sap sobreposar-se a les males èpoques. Sempre hem sabut reivindicar la nostra existència, la nostra autonomia i la llibertat de pensament, fins i tot quan ens hi anava la vida. Alguna raó hi deu haver perquè no ens hagin pogut fer desaparèixer. D'aquí l'orgull de celebrar dates que corresponen a derrotes, que ens recorden que la força de les armes mai no ha pogut sotmetre la nostra voluntat.

La commemoració d'avui és, bàsicament, una reivindicació de la memòria compartida i vol ser, també, un símbol de les reclamacions del nostre poble enfront de les imposicions. No és una qüestió de nostàlgia, sinó una manera de situar el nostre context històric. No podem oblidar

la nostra història; la necessitem, perquè recordar el passat ens permetrà escollir el futur lliurement. Catalunya i el País Valencià comparteixen aquesta memòria històrica, un idèntic sentiment de pertinença a una mateixa col·lectivitat. Són pobles germans, units per unes vivències comunes.

Els esdeveniments de la Guerra de Successió i la publicació del Decret de Nova Planta són coneguts per tots els avui aquí presents. No obstant això, permetin-me posar l'accent en l'enderrocament de l'estructura constitucional de la Nació Catalana que va significar la destrucció total de les institucions pròpies i la repressió violenta, en tots els àmbits, contra tothom que s'havia compromès en la resistència a les tropes borbòniques. Catalans i valencians van patir per igual la supressió del sistema fiscal, polític i econòmic. La pèrdua de les institucions va abocar la nostra nació a un procés de descatalanització i a un aïllament respecte a tots els corrents il·lustrats que predominaven a Europa, fent caure la cultura catalana en un lamentable estat de decaïment.

Reflexionar sobre el passat –com estem fent avui– i fer-lo conèixer és tasca de tots, de les institucions del país, de les entitats, dels partits polítics, però també dels ciutadans i ciutadanes. No podem deixar perdre tot el llegat que ens han deixat les generacions precedents, tot el coneixement, tota l'experiència acumulada; no podem oblidar tampoc tot allò en què ens hem equivocat. Una certa autocrítica s'hauria de fer en les relacions entre Catalunya i el País Valencià. Autocrítica en el passat, autocrítica en el present i, sobretot, unitat de cara al futur. Me n'he afartat, de reclamar unitat d'acció de partits i societat civil davant la tramitació de l'Estatut de Catalunya. No calen comentaris. El temps dóna i nega raons. I avui, aquí, escoltant el que s'escolta, veient el que es veu i, sobretot, davant l'ofensiva que ens està caient al damunt de tots plegats, estic convençut que l'única solució és teixir una xarxa

transversal que posi al mateix nivell institucions, entitats, partits, i que s'escampi arreu del territori.

Només des de la unitat serem prou forts per vèncer. I si el temps no ens dóna la raó, en aquest cas potser serà perquè ja no hi haurà ningú a qui donar-la. Cal unitat, més que mai.

Les coses, però, es mouen, es belluguen feixugament. I, si no, mirem el retorn dels "papers de Salamanca", arribats a Catalunya fa només uns dies. És el testimoniatge que ni la demagògia, ni les mentides, ni l'intent de manipular la realitat poden impedir el que era un acte de justícia, la reparació històrica d'un robatori. Ha estat un primer pas, molt lent, però carregat de significació. Després de molts anys de reclamació insistent, des de la societat civil (amb la Comissió de la Dignitat al capdavant), des de formacions polítiques, des de les institucions catalanes i amb el suport d'experts internacionals, ho hem aconseguit.

La unitat de tots –hi insisteixo–, la feina conjunta de tothom, però també la fermesa que atorguen la raó i la legitimitat han estat la clau. El cas dels papers ha estat un bon exemple que amb unitat es pot aconseguir gairebé qualsevol cosa.

No obstant això, la recuperació de la dignitat encara té molta feina per endavant. Resta pendent de restitució una part important del patrimoni del País Valencià, com ara la documentació de caràcter judicial requisada a diversos tribunals valencians que continua a l'Arxiu de Salamanca. Ens queda camí per recórrer abans de la completa restitució de la memòria històrica de tots els represaliats pel franquisme.

Aquella consigna de no remenar el passat avui ja no té cap sentit, i, en canvi, el nostre futur col·lectiu tindrà més llum si podem gaudir plenament de la nostra memòria. El futur és més obert que mai, el

podem dibuixar amb ambició i orgull de país, és la nostra responsabilitat i el nostre repte com a poble. I estic plenament convençut que hi som a temps.

Vivim temps difícils. Ara mateix estem assistint a una ofensiva en tota regla contra la nostra llengua comuna. Primer, dient barbaritats que trenquen la cohesió social, com per exemple que a Catalunya es discrimina per motius lingüístics. Quina enorme barbaritat, quina gran injustícia, quina vergonya!

És tan fàcil dir mentides i calumniar. A Catalunya s'ha fet un model de convivència i de respecte i mai no s'ha discriminat ningú per no parlar català. I, sincerament, si haguéssim de mirar qui ha rebut un tracte discriminatori i s'ha trobat en situacions d'indefensió, no seria precisament el castellà.

I ara, a més a més, s'hi ha afegit un altre cop la negació de la ciència i la racionalitat, en negar per enèsima vegada, i aquest cop amb una certa solemnitat, la unitat lingüística de la nostra llengua.

Qui actua d'aquesta manera en aquests dos temes ho fa des de l'absolut desconeixement i també des de la mala fe. I això no és just.

Encara que alguns no ho vulguin acceptar, els temps i la gent estan canviant. A l'Estat espanyol hi ha diferents nacions, i, al cap i a la fi, hi ha diferents nacions no sols per raons històriques, sinó perquè la nació és una voluntat i la voluntat no es pot imposar. I si realment som una nació, si volem merèixer un futur de progrés i llibertat, cal que ho demostrem. Ho mereixem per justícia, és clar, però cal treballar fort per aconseguir-ho.

I, com deia abans i ho reitero, en determinats àmbits que ens afecten a tots, fins i tot més enllà de la política, cal unitat.

Ara que s'estan negociant diferents marcs de relació amb Espanya, justament ara que estem construint Europa i les fronteres clàssiques estan desapareixent, ara que s'obre la porta a nous àmbits de relació, a la possibilitat de fer estratègies comunes, és el moment de tornar-ho a intentar. Més que mai, toca agafar-nos a la bandera de l'optimisme, toca ser conscients que encara es pot fer. Ens ho hem de creure, malgrat el desconcert, malgrat els entrebancs, malgrat les declaracions fora de to, malgrat tot, hem de creure-hi. Hem de construir de manera permanent, al nord i al sud, al litoral i a l'interior, a les institucions i a la societat civil. Dia a dia, pas a pas, sense defallir!

Per la memòria dels nostres herois, com el general Joan Baptista Basset, en el passat. Per la nostra dignitat en el moment present, però també, i de manera important, pel futur dels nostres fills i filles.

Moltes gràcies.